

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13 / Telefon 2440 in 2450
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglasni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Jugoslovanski pokret v Bolgariji

BOLGARSKA MLADINA ZA ZBLIŽANJE Z JUGOSLAVIJO.

V zadnjem času je v bolgarskih listih, brošurah, letakih ter na konferencah, zborovanjih in predavanjih bilo zopet, in to silno resno, načeto vprašanje zblizanja Bolgarije z Jugoslavijo. Izraženih je bilo mnogo pozitivnih in negativnih mišljenj v najrazličnejših oblikah in omenjeni so bili tudi razni pogoji. Izdane so bile naposled celo brošure o vprašanju zedinjenja in proti zedinjenju vseh Južnih Slovanov. Na čelu gibanja popolnega zedinjenja Južnih Slovanov stoji bolgarska mladina v Sofiji in po notranjosti države, po mestih in po vaseh. Bolgarija se je zganila, v njej vre in kipi, nove misli se porajajo, nove težnje vstajajo, ki so se nam še nedavno zdele absolutno nemogoče. Spopadi sta se dve mentaliteti, več, dve generaciji s popolnoma nasprotnimi pogledi na najaktualnejša vprašanja. Po vsem tem je gotovo, da mora ta spopad, če že ne sedaj, vsaj v bližnji bodočnosti dovesti do popolne izkristalizacije tega najvažnejšega problema vseh balkanskih Slovanov.

Najvažnejše pa je, da se ruši tisto bratovsko razpoloženje, ki je dovedlo do preteklih krvavih vojen. Celo oni, ki so še do mozga zastrupljeni s starim sovražstvom, čutijo, da se jim polagoma izmikajo trdna tla izpod nog. Prav zato so tako srdito planili proti akciji mladine za novo politiko zblizanja in zedinjenja. Preko noči so se pojavile po sofijskih knjigarnah brošure, ki bi s silnimi naperi rad dokazale pogubnost jugoslovanske misli. Napisali so jih ljudje, ki so že od dneva ustanovitve sedanje Jugoslavije vznemirjeni in nervozni. In kakor vedno, kadar se je govorilo o zblizanju in zedinjenju Južnih Slovanov v močno državo, ki bi se dotikala vseh treh morij, ki obdajajo balkanski polotok, mislijo tudi sedaj v prvi vrsti na Srbe. To so stari računi dveh glavnih balkanskih rivalov. Ti stari Bolgari se hoje uresničenja velike jugoslovanske misli v skupni državi s Srbi, da bi ti Srbi postali dominanten element nove državne tvorbe balkanskih Slovanov. Ta strah je pa potenciran še z zanosom, s katerim mlajše mase bolgarskega naroda sprejemajo misel zedinjenja.

Tu je torej glavni vzrok, da se pojavljajo take pamfletistične brošure in da se pišejo žaljivi članki po nekaterih sofijskih listih, ki se protivijo celo najmanjšemu zblizanju Bolgarije z Jugoslavijo. Največ povoda za to silno debato zadnjih dni je dal ugledni publicist in časnikar Nikolaj Antonov. Antonov je bil tudi

sam še nedavno drugačnega mnenja kakor je sedaj, bil je ne strasten, a vendar nasprotnik zedinjenja. Te dni je pa stopil skoraj nepričakovano na čelo mladine in njenih idealov ter pričel v sofijskem „Miru“ objavljati serijo člankov, v katerih dokazuje, da je edina rešitev vseh Južnih Slovanov v čimskorajšnji likvidaciji starih razprtij in v ustvaritvi znosne atmosfere, ki bi razprtijem bratom omogočila po novno iskati pota in sredstva, ki bi jih privedla do skupnih smotrov. In Antonov je z odporom starih, ki ga je vzbudil, popolnoma zadovoljen. Tako je načel vprašanje, ki je na mah postalo središče zanimanja in mu daje dovolj možnosti, da razvija dalje svoj program in s krepkimi argumenti pobija ugovore nasprotnikov.

Najodločnejše se pa bori Antonov proti strahu, ki so ga izrazili pristaši sovražstva, da bi namreč zblizanje Bolgarije z Jugoslavijo oddaljilo od nje njene ostale sosedne in današnje zaveznike. V nekem članku v „Miru“ obravnava zelo temeljito odnose in prijateljstvo med Bolgarijo in neslovanskimi sosedami Romunijo, Turčijo in Grčijo. Logično dokazuje, da ti odnosi niso Bolgariji v korist, ker je vse prijateljstvo neslovanskih sosedov samo gola egoistična igra radi strahu pred slogo Južnih Slovanov. Ti sosedje se za usodo Bolgarov in Bolgarije niso nikdar resno brigali, nasprotno, izkoristili so vsako ugodno priliko, da so padli po njej in ji ugrabili, kar se je le ugrabiti dalo. Pa tudi sedanje njihovo postopanje je skrajno dvoumno. Od njih Bolgarija zato ne more pričakovati srečnejše bodočnosti in izpolnitve želja in smotrov. Vse drugače bi pa bilo, če bi se naslonila na Jugoslavijo. Z njenim prijateljstvom bi ji bila zagotovljena varnost in neslovanski sosedje bi ji skušali ugoditi v marsikaterem vprašanju, o katerem danes nočejo niti slišati, že zato, ker bi se te zveze ball.

Tako, zdi se vsaj, se pričenjajo tudi v bratski Bolgariji razblinjavati megle sovražstva, ki so jo pokrivale. Vedno močnejše postaja solnce pravega čustvovanja in edine naravne ljubezni. Pričinja se zavedati, da je slovanska in da je zato njeno mesto samo na strani velike slovanske skupnosti. In če neposredna sedanjost morda tudi še ne bo rodila ti stega, kar si vsi Južni Slovani tako iskreno želimo, rodila bo prav gotovo prej ali slej — bodočnost.

Vojna nevarnost v Južni Ameriki

SPOR MED BOLIVIJO IN PARAGVAJEM. KRVAVI SPOPADI NA MEJI. DEMONSTRACIJE V LA PAZU.

LA PAZ, 22. julija. Zaradi ozemlja Gran Chaco je nastal nov spor med Paragvajem in Bolivijo; napetost med obema sosednjima državama postala vsak dan večja. Bolivijski listi so objavili vest, da so se obmejne čete tudi že spopadle. Paragvajci so baje brez povoda napadli bolivijske obmejne stražarje pri mestu Santa Cruz in jih nekaj pobili, še več pa ranili. V glavnem mestu La Paz je dohodek povzročil silno ogorčenje. Na ulicah je demonstrirala ogromna množica, ki se je podala naposled pred palačo predsednika republike in zahtevala napoved volne Paragvaju.

Predsednik republike Salamauca, je z balkona nagovoril demonstrante in jih prosil, naj ostanejo mirni, ker bo

vlada storila vse, da zaščiti svete interese domovine. Vlada, je dejal Salamauca, računa popolnoma na podporo celotnega naroda. Množica je sprejela predsednikov govor z velikanskim navdušenjem in se nato prepelalač državno himno. mirno razšla. Položaj je zelo napet in vsak čas se lahko vnamejo novi boji.

Herriot obišče Bolgarijo

SOFIJA, 22. julija. »Zora« poroča iz Ženeve, da je francoski ministrski predsednik in zunanji minister Eduard Herriot izjavil ministrskemu predsedniku M u š a novemu, da bo obiskal Bolgarijo, in sicer takoj, čim mu bo mogoče.

Papen pred upravnim sodiščem

UPRAVNO SODIŠČE BO ODLOČALO JUTRI O VELJAVNOSTI ZASILNIH ODREDB V PRUSIJI. USTAVITEV LISTOV. VIHAR OGORČENJA V CENTRUMU.

LIPSKO, 22. julija. Državno upravno sodišče se bo sestalo jutri dopoldne ob 10. uri k soji, na kateri bo razpravljalo kot zadnja instanca o veljavnosti ali neveljavnosti zasilnih odredb Papenove vlade na Pruskem. Podlago obravnave bo tvorila pritožba, katero so pri državnem upravnem sodišču v Lipskem vložili odstavljenci pruski ministri.

BERLIN, 22. julija. General Rundstedt je za štiri dni prepovedal izhajanje demokratično usmerjenega dnevnika »8-Uhr-Blatta«. Dekret o prepovedi je izdal zato, ker je list objavil žaljivo karikaturu državne-

ga kancelarja von Papena. Komunistični organ »Die Rote Fahne« je pa ustavljen za pet dni.

BERLIN, 22. julija. Kritika zasilnih odredb Papenove vlade v Prusiji se stopnjuje pri centru do silnega odpora. Današnja »Germania« objavlja izjavo poslevoedečega podpredsednika centruma, poslanca J o o s a, v kateri izjavlja, da je nezaslišano in vse presegačo postopanje Papena vzbudilo v centru vihar ogorčenja. Centrum smatra, da je proglasitev obsednega stanja z vsom ostalimi odredbami flagrantno kršenje weimarske ustave.

Po rekonstrukciji italijanske vlade

KOMENTARJI SVETOVNEGA TISK A. REKONSTRUKCIJA POSLEDICA LOZANE. BIVŠI MINISTRI POSTANEJO POSLANIKI?

PARIZ, 22. julija. Saint Brice piše obširno o spremembah v italijanski vladi in posveča posebno pozornost odstranitvi zunanjega ministra Grandija. Obenem zatrjuje, da bo Grandi postal poslanik v Washingtonu, Bottai v Moskvi, R o c c o pa v Parizu. Saint Brice pravi, da je dobil te informacije iz najboljšega vira. »F i g a r o« pa ugotavlja, da so povzročile rekonstrukcije Mussolinijeve vlade zadnje mednarodne konference. Mussolini očita Grandiju, da je v Lozani dovolil izolacijo Italije, propadle so pa tudi italijanske težnje o črtanju reparacij in reviziji mirovnih pogodb. Zmagala je Francija. Tudi »Journal« trdi, da je Grandi padel zaradi Lozane.

LONDON, 22. julija. Komentirajoč spremembe v italijanski vladi, pravijo

»Times«, da odhod Grandija ne bo čisto nič vplival na nadaljnji razvoj italijanske zunanje politike.

WASHINGTON, 22. julija. V političnih krogih se zatrjuje, da je docela izključeno, da bi Grandi postal poslanik v Washingtonu. Sedanji poslanik de Martino je v ameriških političnih in diplomatskih krogih zelo priljubljen in cenjen. De Martino je tudi doyen diplomatskega zbora, kar silno dviga prestiž Italije.

PARIZ, 22. julija. Mussolini je izjavil poročevalcu »Excelsiorja«, da se smernice, postavljene svoječasno po velikem fašističnem svetu zaradi spremembe v zunanjem ministristvu ne bodo prav nič spremenile. Nobene nevarnosti ni za kakršnokoli spremembo, ker določa politiko itak vedno le on sam.

Nemško ogorčenje proti Ženevi

VSA NEMŠKA JAVNOST PROTI RAZOROŽITVENEMU SPORAZUMU. PROTESTNA DEKLARACIJA NEMŠKE DELEGACIJE.

BERLIN, 22. julija. Tukajšnji tisk se zelo obsežno in temeljito ukvarja z razorožitveno konferenco v Ženevi in s položajem, ki ga ustvarja. Popolnoma jasno pa se pri tem opaža, da se pojavlja v nemški javnosti splošen odpor proti metodam konference. »Berliner Tageblatt« označuje ženevski sporazum kot »navidezno in lažljivo razoroževanje«.

»Deutsche Allgemeine Zeitung« poroča,

da bo nemška deklaracija, ki bo danes prečitana na seji konference v Ženevi, zelo ostra in energična. Nemčija si bo, če ne bo šlo drugače, že znala priboriti pravico enakopravnosti glede razorožitve drugih ali njene oborožitve. Posebne pravice enim, da smejo biti oboroženi do zob in prepovedi drugim, da morajo biti brez obrambe, se morajo enkrat za vselej odstraniti s sveta.

Volitve v romunski senat

BUKAREŠTA, 22. julija. Istočasno z volitvami poslanske zbornice izvedene volitve senata so prinesle narodni kmečki stranki veliko zmago. Dobila je 105 mandator od 113.

PO DRAVI IZ BELJAKA V ČRNO MORJE IN ATENE.

CELOVEC, 22. julija. Tukajšnji mlad sportnik Fritz Eckelmayer, ki je lani v čolnu iz gumija prevozil Rokavski preliv, se je odpravil na vodnih smučeh iz Beljaka po Dravi v Atene. Eckelmayer bo potoval po Dravi skozi Jugoslavijo, po Donavi mimo Bolgarije in Romunije v Črno morje ter skozi Bospor in Dardanele v Egejsko

morje in Atene, odnosno Pirej. Vrniti se bo po Jadranskem morju. V čolnu iz gumija ga spremlja 21letni sportnik Ferdinand Sschwamberger.

SILNE NEVIHTE V BOSNI.

BANJA LUKA, 22. julija. Predvčeršnjim in včeraj so divjale nad Banjo Luko in okolico silne nevihte z nalivi. Vse reke so prestopile bregove in poplaviše polja. Mesto je obkroženo z nepreglednimi jezeri. Ponekod je padala tudi toča in napravila ogromno škodo.

RENE BAZIN UMRL.

PARIZ, 22. julija. Slavni francoski pisatelj René Bazin, je v 79 letu starosti umrl in bo pokopan jutri v Anjouju. (Slovenci imamo prevod njegovega romana »Gruda umira«, Op. ur.)

Zadovoljimo se s tem,
da smo ljudje!

Lessing

Otvoritev prve električne pekarne v Mariboru

Nova naprava Nabavljalne zadruge državnih nameščencev.

Kako velika je moč zadrugištva, se najbolj jasno kaže pri mariborski Nabavljalni zadrugi. Pridobitnim ustanovam na zadrugi podlagi ne more zlahka bližje današnja huda kriza, ki se je zagrizla že precej globoko v naše narodno gospodarstvo. Razne zadruge, med njimi tudi mariborska Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev, obratujejo vkljub vsem denarnim težkočam in slabi kupni moči svojih konsumentov prav uspešno in so obenem pravi regulatorji cen na našem živilskem trgu. To je zdrav pojav današnje dobe in koristi, ki jih imajo zadrugi člani, ne more nihče oporekati.

Mariborska Nabavljalna zadruga državnih uslužbencev, ki se je iz svojega skromnega začetka razvila v nekaj letih v velik obrat, je poleg prodajalne uredila sedaj tudi najmodernejšo pekarno v suterenu lastne hiše na Rotovškem trgu. Nedvomno pomeni nova pekarna velik napredek Nabavljalne zadruge same, je pa tudi važna pridobitev za mesto. To je druga električna pekarna v naši državi sploh. Urejena je z najmodernejšimi električnimi napravami za peko kruha in peciva. Ogromna električna peč razvija 200 kalorij in speče v pol uri 100 kg kruha. Ves obrat je mašinelan in mešalni stroj na dve roki premesi 90 kg testa v 15 minutah. Vse naprave in pekarna sama so vzorne čiste in ustrezajo vsem zdravstvenim predpisom. Veliko električno peč je dobavila tvornica električnih peči »Debag« v Monakovem. Vsa druga dela so pa izvršili domači mojstri.

Pekarna bo pekla kruh dvakrat na dan, in sicer samo za svoje članstvo.

Jubilej ljubljanskega škofa.

Ljubljanski knezoškof g. dr. Gregor Rožman bo slavil v nedeljo 25letnico svojega mašniškega posvečenja.

Avtobusni vozni red za Mariborski otok.

Obiskovalci Mariborskega otoka se obveščajo, da se vozni red na tej progi z dne 23. t. m. v toliko izpremeni, da bo avtobus začel voziti vsak dan ob lepem vremenu že ob 8.30, 9., 9.30 in 10. uri, potem od 11.30 naprej do 20. ure z odhodom z Glavnega trga, medtem ko začne ob nedeljah in praznikih voziti prvi avtobus že od 8. ure naprej brez prestopa do 20. ure, kakor doslej.

Prva vaja pevskega zbora za »Prodano nevesto«.

Prva vaja pevskega zbora za »Prodano nevesto« bo jutri v soboto ob pol 20. uri in ne drevi, kakor je bilo pomotoma najavljeno v današnji številki »Jutra« pod mariborsko rubriko.

Smrtna kosa.

V zadnjem času so umrli v Mariboru: Karolina Jakličeva, zasebnica, stara 56 let; Jakob Platner, železničar, 48 let; Simon Krivec, posestnik, 52 let; Cecilija Digulova, vdova poštnega uradnika, 54 let; Vilibald Korošec, sinček ključavničarja, 6 let; France Gostinčar, šolski upravitelj v pokoju, 68 let; Francišek Langerholc, čuvaj državnih železnic, 51 let; Hugon Stark, trgovec, 52 let in Franciška Völkerjeva, žena delavca, 69 let. N. p. v m.!

Vreme.

Vremenski preroki nam napovedujejo, da so izgledi za zboljšanje sedanjega vremena slabi. Vreme bo oblačno in lokalne nevihte niso izključene. Včeraj je po vsej državi sijalo sonce. Najvišja temperatura je znašala v Mariboru 24 (najnižja 15), v Ljubljani 30, v Zagrebu 29, v Beogradu 30 in v Skoplju 30 stopinj. Davi ob 7. uri je kazal barometer v Mariboru 736.4 pri temperaturi 17 stopinj, reduciran na ničlo: 734.4; temperatura je pa znašala ob 11. uri dopoldne 24.6.

Zahvala.

Tukajšnjemu prostovoljnemu gasilnemu in reševalnemu društvu je daroval za biblioteko g. Emerik Premenšek iz Sturencev tri dragocene knjige, za kar mu izreka poveljstvo najlepšo zahvalo!

Kopališče naše mladine

IZ BAKARCA, KJER LETUJE NAŠA MARIBORSKA KOLONIJA.

Če bi postavil radioaparati v kopališče od 10.30—12. in od 15. do 18.30, bi mogel oddajati le nadvse glasno razigranost mladine, ki je je tu kar preveč na tako malem prostoru. Saj šteje Bakarac danes več gostov ko pa lastnih prebivalcev. Mariborska kolonija ima 90 oseb, celjska prav toliko, iz Koprivnice jih je okoli 60, in skavtov iz Bjeline okoli 20, niso pa všteti tu še drugi gostje.

Morje je prijetno, le sonce se letos premalokrat uveljavlja. Kar čudili smo se vestem o hudi vročini v Mariboru, ko smo mi »na jugu« ogrinjali plašče. A kljub temu je sicer skopo sonce prebarvalo ličca malim škrateličkom in tudi našim vilam v Zelenem gaju. Bakarac ima namreč zelo lepo zeleno okolico, in en de! se imenuje Zeleni gaj. Tam domujejo v osnovni in meščanski šoli odrasle vile iz Maribora.

Vse mariborske kolonije ni bilo mogoče spraviti pod eno streho, zato ima več podružnic v obliki spalnic. A ker ves Bakarac ni velik, se brez zvonjenja lahko priključijo vsi stanovalci k skupni pre-

hrani. Tudi v obednici ni kaj preveč mirno, dokler gēna Herma ne začne dvigati in spuščati velike zajemalke v pomirjenje lačnih želodcev. Kmalu se začnejo delo žlic, in če gēna Herma zasliši, da zapoje kaka žlica kakor: »Še bi jeli, ko bi imeli!« hitro spet dvigne iz lonca veliko zajemalko in tako pomiri neugnano žlico. Otroci jedo, da je veselje gledati! Imajo pa tudi res okusno in obilno hrano; vsak teden prejme kolonija iz Maribora 8 velikih košar zelenjave, s seboj je prinesla svinjskih krač, medu, marmelade itd., toraj dosti menjave!

Otroci dobro izgledajo in se izborno počutijo. Zvečer pa pojo na pomolu naše vile iz Zelenega gaja tako lepo naše narodne pesmi, da jih hodi poslušat ves Bakarac, in sem nedavno slišala preproste ribiča peti na svoji barki: »Žalostno je srce moje, žalosten sem jaz deklíč!«

Skleпам: Če poreče prihodnje leto gēna Herma komu izmed nas: »Ajdi z menoj na morje!« se bomo vsi radi odzvali, njenemu povabilu!

Marija Rozmanova.

Moka se je podražila.

Ker je v zadnjem času poskočila cena pšenici, se je pri nas podražila moka za 40 do 60 par. Z ozirom na težke gospodarske razmere pa je zadruga pekov sklenila, da peki še ne bodo podražili kruha.

Bilanca Okrožnega urada za zavarovanje delavcev.

Polletna bilanca Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Sloveniji izkazuje 23,774.000 Din dohodkov in 22,343.000 Din izdatkov. Prebitek znaša 1,131.000 Din, v čemer se zrcali aktivnost delavskega zavarovanja v Sloveniji. Iz bilance je tudi razvidno, da je bilo izplačanih bolnim članom na podporah 25 odstotkov, dočim znašajo upravni stroški, izdatki za zdravlila, zdravje in ambulantne 50 odstotkov. Spričo današnjih težkih razmer pa bo nova uprava še znižala upravne stroške.

Naše srednje šole.

Po statistiki je bilo upisanih na naših srednjih šolah v lanskem šolskem letu skupno 79.530 učencev, pod teh je bilo 20.524 učenk. Največ dijakov je bilo na srednjih šolah v Dunavski banovini, najmanj pa na teritoriji Vrbaske banovine. Srednje šole v posameznih banovinah je obiskalo: v Dunavski banovini 21.361, v Savski 17.604, v Dravski 8.150, v Drinski 5.945, v Vardarski 6.464, v Zetski 6.242, v Moravski 5.760, v Primorski 4.560 in v Vrbaski 1.744. Na vsakih 125 prebivalcev odpade en dijak v Dunavski banovini, v Savski na 153, v Dravski na 129, v Primorski na 197, v Zetski na 148, v Drinski na 220, v Vardarski na 244, v Moravski na 252 in v Vrbaski na 594.

Vseh srednjih šol je bilo lansko šolsko leto 163 z 2.079 razredi. Od teh šol je bilo 147 realnih gimnazij, 15 klasičnih in realka v Beogradu. V Dunavski banovini je bilo 38 srednjih šol, v Savski 36, v Zetski 18, v Dravski 15, v Vardarski 15, v Moravski 14, v Primorski 13, v Drinski 10, Vrbaski pa 4. Popolnih srednjih šol je bilo 110, nepopolnih 53. Na realnih gimnazijah je bilo vpisanih skupno 72.930 dijakov, na klasičnih in na klasičnih oddelkih realnih gimnazij pa 6.514 dijakov.

Kmečki dolgovi.

Občine po deželi so dobile nalog, da popišejo vse dolgove, ki jih imajo naši kmetje pri denarnih zavodih, pri zasebnikih, trgovcih, obrtnikih ali kje drugod. Popis kmečkih dolgov bo služil naši vladi pri sestavi zakona o konsolidaciji kmečkih dolgov.

Dolarji pod sekvestrom.

Izseljeniški komisariat nas prosi za objavo: Naše zunanje ministrstvo je izvedelo, da so ameriške oblasti sekvestrirale za časa svetovne vojne uloge na račun budimpeštanske poštne hranilnice v znesku nad dva milijona dolarjev, ki so jih uložili izseljenci iz bivše avstro-ogrske monarhije pri neki ameriški banki še pred svetovno vojno. Izseljeniški komisariat poziva prizadete posameznike iz vse naše države, da pošljejo zadevne prijave na njegov naslov v Zagreb, Kamenita ul. št. 15. Obenem z originalnimi dokumenti o vložnem znesku pri banki »Transatlantic Company«

Živčno bolnim in otožnim nudi mila naravna »Franz Josefova« voda dobro prebavo, jasno glavo in mirno spanje. Po izkušnjah znamenitih zdravnikov za živčne bolezni je uporaba »Franz Josefove« grenčice pri težkih obolenjih možganov in hrbtne mozga najtopleje priporočati. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Gostovanje mariborske operete v Beogradu.

Začetkom prihodnjega meseca bo najbrže gostovala mariborska opereta z Leharjevo »Zemljo smehljaja« v Beogradu. Zadevna pogajanja vodi sedaj bivši režiser mariborskega gledališča g. Djuka Truhovič.

Znižana pristojbina za avstrijski vizum.

Da bi se tujski promet na Koroškem in Štajerskem povečal, je avstrijska mero-dajna oblast znižala pristojbino za vizum in uvedla za izletnike iz naše države, ki ostanejo do sedem dni tam, posebne propustnice, za katere je treba plačati le 2 šilinga. Te propustnice bodo izdajali avstrijsko poslanstvo v Beogradu in vsi avstrijski konzulati ter vse obmejne carinske in finančne kontrolne postaje.

Vojaške vaje na Dravi.

Od 15. julija do konca oktobra t. l. so na Dravi v odseku med obema mostovima in 500 m navzdol od železniškega mostu vojaške vaje pujske garnizije. Radi tega je plovba po Dravi v omenjenem odseku do konca oktobra prepovedana, in to vsak delovni dan od 5.30 zjutraj do 11.30 dopoldne ter od 15. do 19. popoldne. Vojaška straža bo stala na desni obali Drave 1300 m nad državnim mostom in bo označena z rdeče-belo signalno tablo. Splavarji in drugi interesenti morajo pristati 300 m navzgor nad signalno tablo. Od 1. septembra pa do konca oktobra t. l. bodo tudi nočne vojaške vaje in je radi tega strogo prepovedana vsaka plovba po Dravi v omenjenem odseku od 21. ure zvečer do 2. ure zjutraj. Obenem se opozarja, da v tem času ne bo postavljena nobena straža. Interesenti, ki ne bodo upoštevali gornje prepovedi, so sami odgovorni za vse posledice morebitnih nesreč. Ob nedeljah ne bo vojaških vaj ter je plovba ves dan prosta.

Nočno delo v pekarnah.

Zastopniki delavske zveze iz vse države so obiskali te dni ministra za socialno politiko in mu izročili spomenico, v kateri prosijo, naj bi naša vlada ratificirala mednarodno konvencijo o prepovedi nočnega dela v pekarnah.

Vinarski kongres.

V Beogradu pripravljajo vsedrjavno vinarsko konferenco, ki bo sklicana v septembru. Na konferenci bodo razpravljali o vseh vprašanjih, ki tangirajo naše vinogradništvo. Storjeni bodo važni sklepi, kako odpomoči našim vinogradnikom, ki jih tare huda kriza. Bavili se bodo z vprašanjem, kako odpreti vrata našemu vinu na svetovno tržišče. Ob priliki kongresa bo tudi velika razstava grozdja in vinskih izdelkov. Za kongres je med vinogradniki že zdaj veliko zanimanje.

Pri želodčnih težkočah, izgubljenem teku, zagatenju, napetosti, zgagi, vzpehavanju, tesnobi, bolečinah v čelu, nagnjenju k bljuvanju povzročita ena do dve čaši naravne »Franz Josefove« vode temeljito iztrebljenje prebavil. Mnenja bolnišnic izpričujejo, da jemljejo »Franz Josefovo« vodo radi tudi oni, ki morajo dolgo polegati v postelji in jim zelo prija voda. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Brata med seboj.

V Bistrici pri Limbušu sta se v nekem vinotoču sprla dva brata. Močno vino je tako zmešalo starejšemu Ivanu glavo, da ni prizanesel lastnemu bratu. V jezi je zagrabil nož in mu ga zasadil v pleča. Ranjenec je moral iskati pomoči v mariborski bolnišnici.

Koražen dninar.

Poljski dninar France R. iz Zimice je imel hudo jezo na svojega znanca Ivana Pečarja, ki je zelo postaven fant. Zato se ga tudi ni upal zlepa lotiti. Ko pa ga je našel včeraj spečega na travniku, je brž poiskal kol in ga je takoj neusmiljeno udaril po levi roki, da mu jo je zlomil. Poškodovanega Ivana, ki bo Franceta tožil, so prepeljali v tukajšnjo bolnišnico.

Ribi trg.

Na današnjem ribjem trgu je bilo malo ribic. Našim gospodinjam je bilo na razpolago le 20 kilogramov malih sardelic po 16 Din in 10 kilogramov po 20 Din.

»Štrbunk« v ribnik.

Sinoči okoli 22. ure se je pripetil pri Treh ribnikih komičen dogodek. Neke večja družba se je vračala iz vinotoča precej razpoložena in rožnate volje. Ko je dospela do ribnika je neki starejši gospod zaostal. Precej »trd« se je naslonil ob bukev kraj ribnika, da si nekoliko odpočije. Demon alkohol pa je storil svoje. Gospodu se je zasukalo v glavi in — štrbunk — možakar se je znašel v hladni kopeli. Le s težavo se je prikobacal iz ribnika, pri čemer sta mu morala pomagati dva možaka njegove vesele družbe.

Ponesrečena delavka.

Že priletna delavka Marija Vošnikova se je včeraj popoldne v Tezenskem gozdu spotaknila in tako nesrečno padla, da se je hudo poškodovala na prsih. Zdravi se v bolnišnici.

Trije aretiranci.

Snoči je policija aretirala nekega Sijmona R., Lojzko Š. in Miciko K. Vsi trije so osumljeni tatvine in bodo izročeni sodišču.

Zasačena tihotapka.

Slave predznih tihotapcev in tihotapke še vedno ni konec. Tihotapstvo s sladkim saharinčkom, vžgalicami in cigaretami papirčki še vedno cvete. Tako so včeraj mariborski detektivci zasačili neko Angelco Z. na Tržaški cesti. Našli so v njeni košari, ki jo je bila skrila v neki čebelnjak, 5000 ovojkov cigaretnega papirja. Angelci, ki je že znana tihotapka so papirčke zaplenili, njo pa izročili finančni oblasti.

Danes v petek koncert v »Park kavarni« v nedeljo odojak na ražnju.

Hotel Halbwidl.

Danes v soboto koncert godbe »Draža«.

Sv. Martin na Pohorju

Letošnje letoviškarstvo. Prijazna letoviška točka Šmartno na Pohorju, dvigajoča se 750 m visoko nad morsk gladino, privabi vsako leto mnogo letoviščarjev iz raznih krajev Jugoslavije. Tudi letos so oddane večinoma vse sobe, saj imajo letoviščarji v Šmartnem vse ugodnosti, dobro poštno zvezo — pomožna pošta, katero vodi trgovec g. Leopold Vorša, dostavlja letoviščarjem vsak dan sproti vse pošiljke — krasna sprehajališča po gozdovih in izlete k Ruški koči, Mariborski koči, Pohorskemu domu itd. Te kočje so oddaljene od Šmartna povprečno po 2 uri. Gostilničarji vedno bolj izpopolnjujejo tujske sobe in ostale naprave. Letos je moderniziral svojo gostilno tudi g. Vinko Repolusk in ima na razpolago več udobnih sob. Oskrba z dobro hrano se dobi že za 25 do 30 Din na dan. Tudi avtomobilska cesta iz Slovenske Bistrice do Šmartna je dobro urejena. Tako se v tujskem prometu vedno bolj uveljavlja tudi naše lepo zeleno Pohorje.

Krčevinska šola v lanskem šolskem letu

STATISTIKA TER VZGOJNO IN ZABAVNO DELO ŠOLE.

Ker prihajajo iz drugih okoliških krajev Maribora poročila o prosvetnem, dobrodelnem, nacionalnem in drugovrstnem delovanju, smo končno tudi Krčevinci dolžni stopiti iz svoje skromnosti na plan ter dokazati, da ne držimo križem rok.

Naša šestrazredna ljudska šola s 4 vzporednicami je prav dostojno proslavila letošnji Vidov dan. V VI. razredu so se ob 9. uri zbrali učenci srednje in višje stopnje, krčevinski in košaški župan ter okoli 60 odraslih ljudi iz šolskega okoliša. Učenec Lukman je prav temperamentno opravil slavnostni govor o pomenu Vidovega dne, govoru pa so sledile prigodne deklamacije in dvoglasne pesmi. Zaradi obolenja ni mogel nastopiti učitelj Bratoš s svojim priznanim mladinskim zborom. Po odpetju državne himne se je na novem gledališkem odru uprizorila Žolnirjeva trodejanica »Šola v nebesih«, ki je občinstvu zelo ugajala. Uprioritvi je prisostvoval tudi avtor. Na mnogostransko željo se bo igra v začetku septembra ponovila.

V šolskem letu 1931/32 je bilo vpisanih in doseljenih 229 dečkov in 212 deklic, = 441 otrok, odpadlo je tekmo šolskega leta 73 otrok, tako da je ob sklepu bilo 194 dečkov in 174 deklic = 368 otrok. Uspeh je bil naslednji: 12,6% odličnih, 36,2% prav dobrih, 42,6% dobrih in 8,6% slabih. — Večje število učencev je položilo sprejemni izpit na srednjo šolo. Zdravstveno stanje v minulemu letu je bilo prav povoljno. Učenci so bili včlanje-

ni pri Pomladku Rdečega križa, v Sokolskem društvu in v Mladih junakih. Okoli 200 siromašnih otrok je pred Božičem prejelo obuvale in obleke, da so mogli tudi pozimi redno obiskovati šolo. Obisk je bil v splošnem prav dovoljen. Šolski proračun za l. 1932. je 63.845 Din; vsolani občini Krčevina in Košaki sta že vplačali več ko polovico. Krajevni šolski odbor je šoli in učitelstvu hvalevredno naklonjen, zato je delovanje obeh harmonično in uspešno. Učiteljstvo nima vzroka pritoževati se glede izplačila stanarine in ekvivalenta za kurivo.

Kakor že poprej, je bila tudi v tem šolskem letu od 15. novembra do 24. aprila v obratu šolska kuhinja. Vsak dan v glavnem odmoru ob 10. uri je dobivalo po 60 slabo prehranjenih otrok okusno juho ali pa gorko mleko, vse po določenem jedilniku. V 104 šolskih dnevih je bilo razdeljenih skupaj 6240 porcij juhe, ki je šla ubogi deci vidno v slast. Podprli so to dobrodelno ustanovo: krajevni šolski odbor s 1000 Din, glavni odbor R. k. v Beogradu s 500 Din, mnogo je prispeval krajevni odbor R. k., nekaj živil pa dobrotniki iz šolskega okoliša. Hvala vsem!

Majniški izlet dne 21. maja so učenci nižje stopnje priredili v okolico Maribora, srednja stopnja na Boč, višja pa v Rogaško Slatino. Za vožnjo in prehrano revnim izletnikom je krajevni šolski odbor prispeval 200 Din.

Koprivna in Koprivci

K OTVORITVI NOVEGA PLANINSKEGA ZAVETIŠČA.

Od Maribora do Koprivne ni tako daleč kot bi se komu zdelo, vendar malo jih je, ki vedo kje je Koprivna, kdo so Koprivci. — To je tam »na pozabljenem«, med Olševo, Raduho in Peco, prav blizu državne meje med Železno kaplo in Gobasnico (v Podjuni). Prelep kos slovenskega sveta zase v mirnem gorskem zatišju. Malone tak še, kakor ga je Bog dal: brez velikih cest, brez ropota in smrada bencinovega, brez vasi, le sem pa tam te pozdravljajo raztresene kmetije Koprivcev v starem domačem slogu, ena slikovitejša od druge, po strmih bregovih in tesnih dolih ob povirju reke Meže. Sredi te mikavne krajine na skrajnem vzhodnem klinu Olševe, vrh lepo odprtega razbora pa ždi prijazni zaselek Št. Jakob v Koprivni, 1073 m visoko z lečno cerkvico in nekaj hišami, glavni kraj Koprivne. Tu je doma Ivan Hojnik, daleč znana, vsesplošno priljubljena dobričina: župnik, učitelj, občinski mož, rano-celnik, graditelj potov, amater-fotograf, astronom, muzikant, velik prijatelj turistov, vse obenem. Mož ima za Koprivno premnoge zasluge.

Le redki turisti so zašli doslej semkaj med Koprivce, kajti med vsem tem zapuščenem svetu med Solčavo, Lučami, Črno pri Prevaljah, Globasnico in Železno kaplo ni bilo primerne zatočišča za potnike. Temu se je sedaj odpomoglo. Dne

24. t. m. se namreč otvori tu prepotrebna nova planinska postojanka, ki bo ugodno vplivala na razvoj turisticke v teh doslej za turiste zelo slabo prirejenih krajih. Planinsko gostišče pri Sv. Jakobu v Koprivni tik pod cerkvijo nudi za enkrat turistom v 2 sobah 5 čednih postelj ter prav dobro prehrano in plačajo; v kratkem se bosta uredili še dve sobici, tako da bo ta dom kmalu primeren tudi za sprejem gostov za daljše bivanje.

Št. Jakob v Koprivni je izrazita gorska prehodna postojanka med Savinjsko in Mežiško dolino, kjer se križa 7 važnih turistovskih potov. Tako imamo k Št. Jakobu: iz Solčave mimo Štifterja po izvrstno nakopani jezdni Hoinikovi poti (divna gorska promenada) le 2 uri 30', iz Logarske doline 3 ure 45', od Potočke zijalke in po slemenu Olševe 3 ure, od Sv. Duha pod Potočko zijalko v Olševi sprekoza mimo Štifterja pod Olševo 2 uri 30', iz Črne pri Prevaljah po Mežiški dolini navzgor 2 uri 15', iz Železne kaple skozi Remšenik in čez planino Olševo 4 ure, iz Globasnice čez Luže skozi Koprivno 4 ure. Prav udobna pa sta od Št. Jakoba tudi pristopa, oziroma sestopa s Pece in Raduho.

Priporočamo turistom, da čimprej posetijo to novo postojanko pri Št. Jakobu v Koprivni in spoznajo krasno Koprivno tam med Olševo, Raduho in Peco.

Sport

SK Viktorija (Zagreb):ISSK Maribor.

V nedeljo 24. t. m. se odigra v Ljudskem vrtu zelo važna interesantna tekma. Prva tekma, ki se je odigrala v Zagrebu med obema nasprotnikoma, je končala s pičlo zmago 2:1 v korist Viktorije. Takrat je moral ISSK Maribor nastopiti pod neugodnimi okolnostmi, oslabljen, izpostavljen nerazpoloženju občinstva in neobjektivnosti sodnika. ISSK Maribor se mora zavedati pomembnosti nedeljske tekme, v kateri je treba rehabilitirati renome mariborskega nogometa pred zagrebškimi javnim mnenjem. Kajti po mišljenju te javnosti je Viktorija predestinirana poleg Gradjanskega za vstop v ožjo državno ligo. V nedeljo more ISSK Maribor precej pomešati račune in kombinacije. Zato pričakujemo žilave, napete in izenačene borbe. Prognoze so sicer nesigurne, vendar upamo, da bosta v nedeljo dve točki ostali v Mariboru.

ISSK Maribor in SK Viktorija bosta nastopila v najboljših postavah. Sodil bo g. Podubsky iz Zagreba. Pričetek tekme bo ob 17.30. Igralo se bo ob vsakem vremenu.

SK Rapid v Gradcu.

SK Rapid gostuje v soboto in v nedeljo v Gradcu ter bo odigral prvi dan proti SK Hakoah, drugi dan pa proti SK Sturm prijateljsko tekmo.

Zbor nogometnih sodnikov, poverjeništvu Maribor, službeno.

Z ozirom na bližnje izpite za savezne sodnike se pozivajo vsi kandidati, da se sigurno udeležijo sestanka, ki bo v soboto 23. t. m. ob 19.30 pri »Orlu«. Kdor se sestanka ne bo udeležil, bo črtan iz seznama kandidatov. Poverjeništvu.

Iz ZNP.

Ker še niso dali nobene izjave SZNS v Ljubljani, ZNS v Beogradu in SNS v Beogradu o pokalni tekmi SK Železničar: ISSK Maribor, (tekma je kakor znano končala z zmago ISSK Maribora v razmerju 7:1), odigrani 29. novembra 1931, se na podlagi poročila ss. g. Nemca in takratnega službojočega odbornika gosp. Kementija, da je bila neregularna zaradi razmočenega terena, tekma razveljavljati ter določiti ponovno odigranje dne 21. avgusta v Mariboru.

Odobrijo se mednarodne tekme SK Rapid, Maribor:SV Villach in KAC, Celovec 14. in 15. avgusta v Beljaku in Celovcu.

SK Železničar, nogometni odsek.

V nedeljo 24. t. m. odigra kombinirano moštvo prijateljsko tekmo proti rezervi ISSK Maribora. Naslednji igralci morajo biti ob 15.15 na igrišču ISSK Maribora: Schweighofer, Zgonc, Urbančič, Frangeš II in III, Antoličič, Bačnik, Pavlin, Klipstätter, Golinar, Pezdikec in Konrad Josip. Načelnik.

Kupujte svoje potrebnosti pri naših inserentih!

Sokolstvo

Plavalni odsek Sokola matice.

Plavalni odsek Kokola Maribor matice napreduje v letošnji sezoni prav uspešno. Pred dnevi se je vrnil s tritedenskega tečaja na Dunaju br. Peter Škofič in prevzel trenajo odseka na Mariborskem otoku. Br. Škofič, ki je bil že poprej izbo-ren plavalec, je svoje veščine na tečaju še izpopolnil. Da pokaže odsek uspeh svojega truda, priredi prihodnjo nedeljo društvene tekme, katerih se udeležijo mnogi izborni lavalci. Tekme utesnejo biti prav zanimive, na kar že danes opozarjamo članstvo in prijatelje plavalnega sporta.

Mednarodni »jezik« v železniškem prometu.

Na mednarodni konferenci železniških ravnatelstev iz posameznih evropskih držav je bila izražena želja, naj bi se posamezni uradi na železniških postajah označili s posebnimi znaki v svrhu lažje in enostavnejše orientacije. Sklenjeno je bilo, da označuje vprašaj (?) — informacijski urad, odprt kovčeg — oddajo prtljage, ročni kovčeg — garderobo, stol — čakalnico, nož in žlica — restavracijo, velika puščica — izhod, trije novci — menjalnico, zapečaten kuverta — železniško pošto, lokomotiva — vhod na peron, palica in dežnik pa — urad za najdene predmete.

Dva avtomobila na minuto.

Pred kratkim je pričela obratovati v Davenhamu v Esseksu nova Fordova tvornica, ki je ena izmed največjih v Evropi. V tvornici bosta izgotovljena vsako minuto dva avtomobila.

Mrtvo dete v kovčegu služkinje.

Žena nekega dunajskega trgovca je prijavila te dni policiji, da je našla v kovčegu svoje 22-letne služkinje Emilije Bergerjeve že razpadlo truplo deteta. Brezsrčna mati je bila takoj aretirana in je priznala, da je rodila zdravo dete že v januarju, ga takoj po porodu zadušila, povila v cunje in skrila v kovčeg. Izročena je bila sodišču.

Energični samomorilski kandidat: »Če se mi vse izjalovi, mi preostane samo še zakon!«

Omejitev.

Peter: »Včeraj sem dve uri pripovedoval svoji ženi, da moramo omejiti izdatke.«

Pavel: »In posledica?«

Peter: »Dejala je, naj neham kaditi...«

Drago Cvetko:

Poljubil sem drugo...

Iva je bila lepo dekle, prav takšno kakor Anjuška. (Saj ste jo poznali.) Črne lase je imela in bleda lica. Dostikrat sva se srečala in vedno je bila žalostna. Pravila mi je vse, kar je vedela; pripovedovala mi je o očetu - pijancu in o materi mučenici: »Blazno je to življenje! V ali se kakor umazana reka in nosi vso nesnago in zlobo vedno s seboj. Le redko je ta reka ob bregu čista!« Tolažil sem jo in verno me je poslušala. Dokler sem govoril, je molčala; nato pa je povzela tiho in zamišljeno: »Lepe so tvoje besede, a v meni je drugače!« Žile so se ji nabrekle na čelu, oči so postale še temnejše: »Zakaj nisem bogata! Ha, jaz bi znala živeti!« Sedaj so njene oči zablistele in grudi so zadrhtele. Vsa se je zazrta vase. Ničesar nisva več slišala, vse je bilo tako čudno okoli naju. Mladi stanjji, pod katerimi sva sedela, so zade-

hteli daleč, do neba.

Mimo je prišel človek. Čudno naju je pogledal, svoje oči je strmo zapičil v Ivo. Kakor da jo nekaj privlači, ga je Iva pogledala. Krčevito se je oklenila moje levice, me plašno pogledala in jeknila: »Pojdiva, bojim se!« Zazeblo me je: »Kdo je ta človek, visok in lep, smehljajoč in bogat, kakor bi prišel iz Devete dežele?« Obstal sem pred njim in ga vprašal: »Kdo si, tujec v našem mestu? Kakšen je tvoj namen, kakšne so tvoje misli?« Zviška me je pogledal, prešerno in pomilovalno: »In kdo si ti, predrznež, ki ne upogneš kolena pred mojim Veličanstvom? Doslej je še vsak to storil, cesar in kralj, berač in svetnik!« Pogledal sem ga in sem razumel. Gledala sva se, ne vem koliko časa je bilo. Nato sva se obrnila in sva odšla; on v mesto, midva z Ivo v predmestje. Ona se je poslovila brez besed, jaz pa sem mislil nanj, ki mi je razodel, kdo je naš vladar nad vladarji, naš bog! Čudovita je bila tista noč! Hudič se mi

ja zarežal v zobe in zamahnil zmošnjo zlata! Vse je hitelo za njim, staro in mlado, vsa ta lepa slovenska zemlja. Imel je lepo dekle, jaz pa sem stal sam, čisto sam. Pogreznil sem se v opojni sen, vse misli mi je zagrnila neprodorna koprena. Ko sem se zbudil, sem bil izmučen; moje misli so bile težke. Kje je Iva, kje je tujec?

Sprehajal sem se po gozdu in sem ju zagledal. Vsa bogata in srečna je bila Iva: Držala sta se za roko in se smejala. Nista me videla. — Solnce je šlo mimo mene!... Kako, da so mi padle tekle misli v glavo? Je-li res? Pogledal sem za njima in ona je bila solnce, vsa lepa in ožarjena kakor Jacinta!

Ko je minil mesec, sem jo pogrešil! Nič več se nista sprehajala. Begal sem okrog in jo iskal, a ni je bilo. Šel sem k njej domov. Prvič sem stopil skozi tista vrata. Stara ženska mi je odprla: »Koga iščete?« — »Ivo!« — »Leži!« — »Odprite mi vrata njene sobe in me povedite k

njej, da me bo obsijalo solnce in bom ozdravel!« — Vstopil sem v njeno sobo. Zadišalo je po petroleju in starih cunjah, med katerimi je ležala Iva, majhna in bleda ter strmela v očrneli strop.

»Iva, kje si, solnce?«

Zganila se je nemirno: »Ti si? Kaj delaš tu? Beži od mene, da se ne okužiš!« — »Kaj ti je, Iva? Prišel sem, da bi pri tebi ozdravel, ti me pa odganjaš!« Stisnila mi je roko in mi povedala vso kratko zgodbo: »Bogastvo je bilo pri meni! Ljubila sem ga bolj kot svoje življenje in sem se ga oklepala kakor ljubeče matere! Sedaj me poglej!« Vrgla je s sebe cunje in mi je pokazala telo, izmučeno, na smrt obsojeno!

»Bogastvo me je poljubilo, peklenko žgoče!« Nič več ni rekla, počasi je ugasla.

Jaz pa sem bežal kakor blazen preko polj in travnikov in sem se očistil.

Bogastvo in revščina sta šli mimo mene in poljubil sem drugo!

VOHUNI

Iz tajnih arhivov.

Polk, ki je tedaj dobil nalog, naj zasede nevaren predel v Argonih, se je uprl in ni hotel prodirati. Druge čete so sledile temu primeru. Izvolili so zastopnike, ki so potem imeli vojni svet. Splošno so bili mnenja, da ni Nemec pravi sovražnik, ampak da je to nesposobna vlada v Parizu, ki je prelivala kri svojih podložnikov, kot da bi bila voda. Na Pariz! se je dvignil glas. Na kandelabre z izdajalci! Hočemo novo vlado, ki nas bo res zastopala! Hočemo izbrati delavske in vojaške svete, kot so to storili naši ruski bratje! Če se bodo ti odločili, da nadaljujemo vojno, se povrnemo v strelske jake, toda le v tem primeru! Medtem pa naj živi revolucija!

Uporne čete niso prišle do Pariza, obkolile so jih vladi zveste čete in jih razorožile; kolovodje so stavili pred vojno sodišče in jih ustrelili. Onemogli in obupani so se vrnili vojniki k vsakdanjemu življenju v strelskih jarkih. Toda skozi nekaj kritičnih ur je bil ta del fronte zavarovan le s peščico artileristov in žemljskih čet, ki so bili razstreseni v tanki liniji po vseh strelskih jarkih in skušali v nasprotniku vzbuditi vtis, da je tu cela

divizija. Če bi bili Nemci kaj izvedeli o uporu, bi jim bilo treba samo na tem kraju prodreti, in francoske linije bi bile zavzete. Pot v Pariz bi jim potem bila odprta. Toda v tem predelu niso imeli nobenih vohunov, ki bi jim lahko bili sporočili ugodno priliko, ter je tako nasprotniku uspelo napolniti nastalo vrzel s svežimi četami.

Če bi bil nemški tajni urad o tej možnosti kaj izvedel, bi bile nemške čete lahko neovirano prodrele do Pariza. Moralna odporna sila Francozov je bila vsled Nivelleovega poraza tako omajana, da bi bil padec Pariza povzročil nacionalen polom in s tem zmago Nemčije.

Toda smemo-li za te slučaje grajati poročevalsko službo, ki ni izkoristila ugodnih prilik? Pomisliti moramo, da gre do vohuni le tja, kamor jih pošljejo. In skrivnostne sile, ki stoje za vodji poročevalskih uradov, odločajo, kam morajo iti agenti. Če bi bila angleška vlada poslala četo takih ljudi v Carigrad, potem bi bil admiral Roebek lahko plul skozi Bospor in zavzel glavno mesto Turčije. In če bi bilo nemško armadno vodstvo pravočasno dobilo poročilo o upor v predelu Argoni, potem bi njegove čete lahko ukorakale v Pariz.

Ni bilo usojeno...

In vendar, kdo ve? Mogoče je poročevalski urad te možnosti zmage javil in

jih le vodilna mesta niso izkoristila.

Morda počivajo poročila, ki so tako neverjetno zvenela in se vendar izkazala za resnična, dobro shranjena v arhivih v Londonu in Berlinu.

Neomejena je moč birokratizma, pred katerim se morata ukloniti celo tajni urad in inteligenca.

Naprej.

Naloge poročevalskega urada niso nikdar končane. Čim je ena vojna pri kraju, so morajo tajni agentje že pripravljati za možnost prihodnje. Zaveznik od včeraj bo mogoče sovražnik od jutri, tako da so njegova skladišča municije, njegove luke, utrdbe in letališča potrebne večje pozornosti kot pa naprave premaganega sovražnika, katerega odporna sila je za enkrat zlomljena.

Radi tega so bila mesta kot so Carigrad in Damask ob koncu svetovne vojne naravnost poplavljeni od agentov, katere so vojaške misije raznih antantnih držav radi medsebojnega nadzorovanja poslale v te kraje.

Iz francoskih virov vemo, da so bili general Franchet d'Esperey, admiral Amet in drugi gospodje v visokih položajih strogo nadzorovani od svojih angleških tovarišev. Nek francoski pisatelj je obdolžil angleški tajni urad, da so njegovi agenti ukradli zelo važne doku-

mente iz francoskega poslaništva v Carigradu. Neki Grk, angleški plačanec, je vrgel bombo na neki cesti v Peri in radi te eksplozije je bilo angleškim agentom mogoče vdreti v sobo francoskega poslanika in odnesti važne dokumente. Nemogoče je dokazati resničnost teh obdolžitev, toda že preje smo rekli, da so vojujoče se države prav tako strogo nadzorovale svoje zaveznike kot nasprotnike. O tem so si vsi prizadeti popolnoma na jasnem in pravično ogorčenje tega pisatelja se nam zdi nekoliko nepotrebnost, ako pomislimo, s kako vnetostjo je takrat istočasno deloval francoski tajni urad prav na teh krajih.

Isti francoski vir nam poroča, da je bila sultanova palača v Carigradu v času, ko so zavezniki zavzeli mesto, naravnost leglo angleških agentov. Eden izmed teh agentov naj bi bil celo vrhovni evnuh v haremu. Take trditve prav rade zapeljejo do romantičnih okraskov. Predstavljajmo si pustolovstva z zagnjenimi lepoticami, svetlikajočimi se bodali v temnih, ozkih ulicah in v vreče zašita trupla, katera so potem izvlekli iz globine Bosporja. Toda zelo dvomljivo je, ako je uporaba takih agentov vodila do kakega uspeha, kajti njihova poročila so bila običajno zelo dvomljiva. Tem ljudem je bilo važnejše zaslužiti dovolj denarja, ko pa garantirati zanesljivost poročil.

„Bela poštarjeva znamka“

Izmed vseh poštarnih znamk na svetu je najznamenitejša takozvana »bela poštarjeva znamka«, radi katere je nastal pred leti proces, ki se je končal te dni. Bela poštarjeva znamka je ročno delo iz leta 1845., vredna 10 centov in ima podpis poštarja Jamesa Buchana iz Baltimora. To znamko je poštar poklonil angleškemu igralcu Websterju, ki se je ta čas mudil v Baltimoru. Pozneje je gledališki igralec prodal znamko nekemu angleškemu škofu. Po škofovi smrti je romala poštarjeva znamka križem sveta. Neka daljna sorodnica pokojnega škofa pa jo je pred leti prodala trgovcu v New-Yorku za 200 dolarjev. Zdaj se je pričel dolgotrajni proces. Ko je sorodnica zvedela, da je znamka vredna veliko več, je zahtevala znamko nazaj, o čemer pa trgovec Bartels ni hotel nič slišati. S procesom so se bavile vse sodne instance in je bil končno trgovec obsojen na plačilo 9260 dolarjev za »belo poštarjevo znamko«.

Moderna ženska kaznilnica

V New-Yorku je bila pred kratkim dograjena nova ženska kaznilnica, ki je na prvi pogled podobna modernemu hotelu. Nova ženska kaznilnica je tudi v notranj-ščini tako urejena, da prav nič ne spominja na kaznilnico. Obsojene tatic, polulčne lahkoživke in druge, ki so prišle v konflikt s paragrafi, se počutijo tu kakor doma. Celice so opremljene z udob-

Pozorišče krvavih bojov v Altoni

Ulica v hamburškem predmestju Altoni, kjer so bili krvavi spopadi med Hitlerjevci in komunisti, pri katerih je bilo 12 oseb ubitih in 55 ranjenih.

nimi posteljami, naslonjačem, centralno kurjavo, s toplo in mrzlo vodo in celo ogledalo visi na steni. Pa tudi hrana je boljše kakor v marsikaterem hotelu. Le težje zločinke presedevajo kazen v spodnjih celicah, ki so manj udobne in manj razsvetljene. Zanimiva pa je kapelica v kaznilnici. Oltar se da obračati na vse štiri strani, tako da morejo biti pri cer-

kvenem opravi kaznjenci vseh ver, ker je na vsaki strani oltar druge veroizpovedi.

Leningrad raste.

V letošnjem letu je število prebivalstva v Leningradu naraslo za 13.200. Sedaj šteje 2.782.700 prebivalcev, in sicer 1.443.300 moških in 1.339.400 žensk.

Srednjeveško mučenje kaznjencev na Floridi.

Pred nedavnim časom sta sedela na zatožni klopi v Jacksonvillu dva uradnika državne kaznilnice, obtožena, da sta nečloveško mučila kaznjence. Priče so izpovedale, da sta obtožena zapirala kaznjence v neko celico, v kateri sta zakurila peč, iz katere je izžarevala grozna vročina. Nekega kaznjence sta celo zvezanega obesila v to celico, da je umrl v groznih mukah.

Največji hotel na svetu.

V Moskvi so pričeli graditi hotel, ki bo največji v Evropi. V hotelu bo 1200 sob in visok bo 16 nadstropij. Imel bo pa tudi direktno zvezo s postajo podzemeljske železnice.

»Vi pa hodite tako široko, kakor bi bila vsa cesta vaša.«

»Vi pa vozite, kakor bi bil vaš avtomobil.«

Nova tristanovanska hiša
v bližini Maribora ceneno na prodaj.
Naslov, pove uprava lista. 2243

Na prodaj:
čista postelja, peč na žaganje in drugo.
Maistrova 17 II, vrata 12. 2292

Trgovina s specerijo v Mariboru
tako na prodaj: Naslov v upravi »Večernika«. 2289

Hiše, posestva, gostilne
ugodno prodaja Posredovalnica. Maribor, Sodna ulica 30. 2301

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim, Ponudbe pod »Dober« na upravo »Večernika«. 2267

Kolo
popolnoma novo, še nevoženo prodam za Din 1.100. Tattenbachova ul. 1. I.

Stanovanje v Fochovi ulici 40,
dve sobi in kuhinjo z vsemi pritliklami, oddam v najem mirni stranki s 1. avgustom. Vprašati v trgovini Ulica 10. oktobra 4, Jakob Žager. 2282

Lepo sobo
v centru mesta, separirano, s souporabo kopalnice, oddam solidnemu gospodu. Vprašati v upravi »Večernika«. 5000

! NOVO ! Aleksandrova cesta 19!
(zraven prekajevalnice Benko). Okusni črni, beli in mlečni kruh; pecivo, keks, suhor. I. marib. delavska pekarna. 2162

Sobo in črkosilkanje,
vedno najnovejši vzorci na razpolago, izvršuje poceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič. Grajska ulica 3, za kavarno »Astoria«. 3

Sprejemem takoj kuhinjsko učenko.
Mariborski dvor, Maribor, Tomo Majer. 2284

Dve opremljeni sobi
iščem takoj. Najraje v pritličju s posebnim vhodom, po možnosti v bližini kolodvora. Vojaški kapelnik 45 peš. puka. 2272

Veliko izbiri
potnih kovčkov
po najnižjih cenah nudi
IV. KRAVOS
ALEKSANDROVA 13

Jos. Tichy i Dr.
Konces. elektrotehnično podjetje Maribor, Slovenska ul. 16, tel. 2756, proizvaja elektroinstalacije stanovanjskih hiš, vil, gospodarskih objektov, zaloga motorjev, lestencev, svetilk, elektroinstalacijskega b laga po konkurenčni ceni. 1603

Za vkuhanje in vlaganje
sadja in rastlin priporočam
pristno slivovko, vinski
špirit in droženko,
kis za vlaganje kumaric
ADALBERT GUSEL
veležanjarja
Aleksandrova 39 Maribor Koroška cesta 18

Naročnikom in čitateljem »Večernika« priporočamo te-le mariborske tvrdke, naše inserente:

Drago Rosina
galanterija
Vetrinjska ulica 26

Jugo d. z o. z.
trgovina s kolesi
Tattenbachova ulica 14

Fani Bodner
zaloga glasovirjev
Gosposka ulica 2

Franc Kormann
galanterija
Gosposka ulica 3